



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Jncipit solemne opus expositionis Euangeliorum
dominicalium tocius anni reuerendi magistri Alberti de
Padua ordinis frat[rum] heremitaru[m] sancti Augustini**

Albertus <de Padua>

VI me, 1480

Se[cun]da pars

urn:nbn:de:hbz:466:1-30888

vl' genui ut dicas mihi porta eos in sinu tuu sicut portae solet
nutrix infantuluz. hic pplus filia potius d q filius. qz effemina
tus fuit a fragilis. Vñ in oibus pphetis filia ppli hui9 sic nota
tur vt plurimū. Item loqte deo tuc be huius ppli p manū moy
si in monte oreb vbi legis pcepta audiebat ab ore dei. ista filia
mortua est vel morti primauit adorans vitulū astatilem. Cūq
iratus deus p hac culpa vellet ptere pplm. sic legit Exod. 32.
Cecidit ille princeps corā deo a exposuit se ire dei ad defesionē
ppli. Sic de seipso dicit Deut. 9. Proxidi ante dñm. 40. diebus
et. 40. noctibz panem nō comedens a aquaz non bibens ppter
omnia pcta vñ. Itē postulauit diuinitatis aduentuz. quia ad
ppli illius salutē nō sufficiebat hō dicens Ero. 4. Obsecro dñe
mitte quē missurus es. specialr aut pēct p vita ppli adipiscen
da impositionē diuine manus. manus dei pñs filius est p quē
creata sunt oia. a in cui9 pugillo pñent. de qua ps. fiat ma
nus tua sup vñz dextre tue. hec est illa manus quā leprosz de
finu iudaico moyses eduxit. qz reputauim9 eum qñ leprosz a
pulsus a deo a hūiliatus. Sed hec lepra clarissima atq mun
dissima fuit in candorem versa vt dñr Leui. 13. Ista manus sup
posita fuit iudeis vt viuerent. s non recipientibz hui9 manus
curam mors subsequuta est. dñ vero ad hui9 principis sanandam
a suscitandā pcedit filiam ipse pcessit moyses cū vñga et lege
quam sequit xps. sicut heliseus puez suū secutus est ad suscitā
duz sunamitis filiū quē hiezi puer cū baculo helizei pperando
pcedens suscitare nō potuit sic legit. 4. Re. 4. Secda ps
Secundo cū dicit. Et ecce mulier. tangitur. f
secreta emorisse. sanguinarie sanatio vbi qtuor facit
Primo em tangit genus infirmitatis: a ecce mulier
vbi notat sexus fragilitas: que sanguinis fluxū pa
tiebatur: ecce passionis qñtas: duodecim annis: ecce tps dñi
turmitas In euangelio bñ marci his tribz supaddunt quatuor
Primū est qz multis se medicis exposuerat. Scdm quia oia sua
errogauerat. Tertiū qz nihil pferat. Quartū qz etiaz deter9
habebat pro hac etenā infirmitate curanda ille celestis expecta
bat medicus. qui nñs sanandis languoribz pñiū effudit sang
uinez. Secdo tangit hui9 mulieris deuotio quo ad qtuor. pñū
est fiducia securitas: accessit: a fidenter nō obstante q esset ex le
ge immūda. cui nō erat licitū cōmunicare cuiq Debe. 4. Idea
mus cū fiducia ad thronū glie eius. vt misericordiaz cōsequamur
Scdm est verecundie honestas: retro erubuit em in facie appere
Tertium est pfecta hūilitas: a tetigit simbrā: extremam oram

Sermo

vestimenti eius. xps em habuit fimbrias iacintini coloris in quatuor angulis vestimenti sui preceptum legis. Mat. 15. indignam se reputavit hec mulier pedes xpi vel plenitudinem tangere vestimenti. ideo tetigit fimbriam. Quartum est considerationis intimitas dicebat intra se: et Re. 1. porro anna loquebat in corde suo tantumque labia ipsius movebant. Quintum est fidei sinceritas: si tetigero tantum vestimenta eius salva ero: rabanus in despatu inquit causis magis est extrema necessitas. unde desperans hec mulier ab omni humano auxilio didicit ex vestimentis xpi posse adipisci salutem. et docuit nos hec mulier quantum sit corpus xpi quod in fimbria tantum monstravit esse salutis. Tercio ponit huius fidei commendationem: et ihs reversus et videns eam: Mar. 1. Luc. hunc locum suppleant. dicunt enim quod statim sanata est mulier ad tactum fimbrie et sensit quod sana esset. xps autem cognoscens virtutem quam de illo exierat reversus ad turbam dicebat: quis tetigit vestimenta mea. cunctas autem negantibus dixit petrus et qui cum illo erant discipuli. preceptum turbe te comprimunt et affligunt. et tu dicis quis me tetigit: et dixit ihsus. aliquis me tetigit. nam et ego novi virtutem de me exisse. et circumspiciebat videre eam quam hoc fecerat. videns autem mulier quod non latuit tremens venit et proccidit ad pedes eius. et ob quas causas tetigerat eum indicavit coram omni populo. et quemadmodum confestim sanata sit. et tunc xps: dixit illi confide: ecce securitatem fidentia: filia: ecce caritatis gratia: fides tua te salvam fecit: ecce credulitatis efficaciam. pba in evangelio. centona via per salutem. intemcrata fides et mens sibi conscia recti. Et Quarto ponit huius mulieris sanationem: et salva facta est mulier ex illa hora: ex illa hora valde hora qua fide xpm tetigit. Querit Crib. quare hanc mulierem latere volentem manifestaverit. Et ad hoc Gre. causas adducit. pba ne mulier haberet in se conscientie remorsus. quod contra legis preceptum sanguinaria xpm tetigerat. Secunda ut ipsam corrigeret. quod estimabat xpm ledere. Tercia ut fidem eius cunctis in exemplum ostenderet. Quarta ut monstraret se omnino cognoscere. Quinta ut ostendat quoniam deus sistit sanguinis fluxum. Sexta ut in fide archisynagogum dirigat. ob quam etiam eam sanavit priusquam ad filiam eius veniret. id est ut idem dicit fidelior fuit mulier archisynagogo. ille enim medicum ducebat. huic vero tactus fimbrie sufficiebat. In Nono huius Amb. hec mulier fuit martha. nam ut dicit idem. duabus sororibus et unico fratri mira xps beneficia contulit dum largum sanguinis fluxum siccauit in martha. dum demones expulit de maria. dum corpus rediit in spiritu strinxit in lazaro. Et recitat Eusebius in ecclesiastica historia quod hec mulier sanata ob xpi reuerentiam

imaginez eius iussit fieri in curia sua cū sculptura vestitū et sim-
bria put viderat hīe xpm eo tpe quo tangens eū sanata fue-
rat. cūq; crescentes herbe sub imagine tangerent vestimenta ei9.
cū prius nullius essent v̄tutis notabilis ex tūc multis languo-
rib9 erat remediū sanitatis. dū vero ista imago cesarea philippi
a fidelib9 deuotione freq̄staret. sicut dīc Hiero. 6. li. hystorie tri-
per tte supueniens iulianus apostota immit9 xptam nois am-
nouit xpi imaginē et suā ibidē collocauit que fulminis ictu p-
cussa in puluere est redacta. ¶ Nō q; sanguis fluxū patit
qui carnis vicio subiectus fluxu maculat luxurie. Ysa. 1. man9
vestre opa sanguie plene sūt. hic talis mollis et effeminatus.
mulier potius dīc q̄ vir. isti sūt effeminati qui appuerunt in
terra. et fecerūt abhominaciones gentiū tpi9 roboaz. sic dīc. 3.
Reg. 14. d. aut roboaz latitudo vel impetus aut inclinatio seu
dissipans. qm̄ effeminant viri cū subest latitudo sube et libertas
aperta. tūc em̄ sequit passiois ipetus. p9 hoc inclinatio opis.
vltio est dissipatio oīm bonoz. nature fortune et gr̄e. sicut p̄z
desilio p̄digo qui luxuriose viuēdo oīm sibi datū sube p̄imo
mū dissipauit. qm̄ at duodenarius nūs est suphabundās duo
decim annis huic subiacet vicio. qui suphabundant deliquit in
eo. Et attende vt dīc Ezar. qz h mulier multa fuerat p̄essa. q̄a
multa sustinent luxuriosi dura. amara v̄ba eoz etā q̄s amant
et amariora facta. molestias corp̄is. acutātē mentis. dāna rez.
odia hoīm. dispendiū fame. Itēz erogant oīa p voluptate car-
nis etatem decore vigore vitam seip̄os et sua. exemplū hēmus
in sic̄e filio emor. q̄ sua seip̄m vitā ppriaz cū regno morti expo-
suit p̄ vīna. Itēz querit aliquē medelā d̄ istā passionē. vel vana
gaudia. vel occupatōs inutiles. aut etiā lacrimas stultī effun-
dunt. h̄ nihil p̄ficiūt. qz vt dīc v̄rgilius. amor n̄ talia curat. id
semp h̄nt peius. Vñ Hiero. sup Dīc. li. 1. Luxuria inq̄t insaci-
bil est voluptas. et q̄nto magis capīt tanto magis v̄tutib9 se si-
tū creat. vires in fornicatōe deficiūt. et fornicandi desideriū nō
quiescit. nemo igit ab hoc v̄cio poterit emūdari nisi p x̄p̄z qui
est fons patens domui dauid et h̄tantib9 iherlm̄ in ablutionem
peccatoris et mensurātē. Sic d̄ Zach. 13. igit ad hunc fontē ac-
cedant striti. retrostent verecūdi. dicant c̄elli. tangāt emūdātī
nam mulier illa q̄ erat i ciuitate peccatrix. sic accēdo. sic retro-
stando. sic plangēdo. sic osculādo suoz lauit lacrimas p̄toruz
Ezech. 16. Laui te aqua p̄nie et emūdauī sanguinē tuuz ex te.
qd̄ orauit dauid dicens. Asp̄ges me dñe ylopo et mūdabor t̄c.
¶ Sed videam9 quenā sit simbria vestimēti xpi. cuius ta dū

Sermo

carnis fluxus restringit. vestimentum etenim cristi est humanitas
 eius. sic d. ad Phil. 2. q. habitu e inuentus ut ho. hec est tuni-
 ca talaris ioseph et polimita tincta hedi sanguine. hoc est palliu
 inde lotu in sanguine tue. De quo Ysa. 63. quare rubruz est in-
 dumentu tuu. et vestimenta tua sic calcantiu in torculari. hec est
 tunica iacincta pontificis vñ pendent mala aurea et tintinabu-
 la. hec est caritate vestis nupcialis. qm ut nos sibi amore nupti
 ali iungeret talem vestem induit. fimbria vo cu sit extremi-
 tas in vestimeto. passio filij dei e in carne vbi vestimentu illud
 humanitatis tanq in termino assumatum est. Jo. 19. eo clamante
 assumatum est. et iacincta coloeis id est celestis merito fuit hec
 fimbria. qm celus apperuit nobis et dispositione celesti sic pas-
 sus est sicut dixit pstatem habeo ponendi aiam mea. et pilato
 non haberes inqt pstatem in me vllaz. nisi datu esset tibi desup
 qui tetigerit hanc fimbriam a carnis fluxu mundabit. tangit aut
 credendo meditatio amando copatiendo et sentiendo ea q sunt mortis
 et passionis xpi. ad Phil. 2. Hoc sentite in vobis qd in xpo ihu
 nullu etenim e remediū efficacit9 a carnis lasciuia qd passioni xpi
 et morti. tangendo et sentiendo conicere. sentiam9 g hanc fimbriam
 id est mortē eius papiam9. scinus at qz qui mortem pepit vi-
 uens morit. et nos afigurati iuxta aplm morti eius viuentes il-
 li morimur carni. Ro. 6. si aplantati facti sum9 similitudini mortis
 eius fil et resurrectionis erimus scientes qz vetus ho nñ fil cru-
 cifixus e ut destruamus corpus pcti. ut vltra n huiamus pctio
 igit exhibete vos deo tanq ex mortuis viuetes. n solu aut iste
 tactus mortificat vicia. h et preteritu emundat fluxu sanguis suo
 imaculato sanguine. Col. 1. Reconciliauit nos in corpe carnis
 eius p mortē exhibere vos scōs et imaculatos et irrephensibi-
 les corā ipso. **L** Jam nō allegorie qz mulier ista sanguine
 fluens gentilitas fuit. qz em relicto vo deo colebat creaturā iō
 fluxit sanguine. transgressioi nanq pmi pcepti decalogi de vno
 deo adorando. rñdet pā plaga egipti hñ Rabanū in q flumis
 aqua ouersa e in sanguine. flui9 est cursus vite nre. Sic pru-
 dens illa Testuites oēs inqt morim. et sic aqua dilabim sup ter-
 ram q non reuertunt. hec vo aqua in sanguine ouertit. cu flu-
 xus vite carnis voluptate et sanguis maculat. qz vero gentes
 deo vo ptermisso sui erant creaturē potius q creatori. corrup-
 tibilis hois imaginē volucz quadrupedū et serpentū veneran-
 tes. iō iusto dei iudicio pmissi sūt labi in oia flagitia carnis. et
 flux9 vite eoz in carnis sanguine est ouersus. Sic em dic apls
 Ro. 1. ppter hoc tradidit illos deus in desideria cordis eoz in in

mundiciam ut atumelijs afficiant corpora sua in semetipsis. nam tradidit illos deus in passiones ignominie. naz femine eoz et masculi mutauerunt naturales vsum in eu qui est et naturalis. Et attende qz duodecim annis hac laborauit infirmitate et duodecim erat annoz filia principis moriens. tunc enim cepit gentilitas cultu idolatrie fluere sanguine cum synagoga temporibus abrahe genita est. attende itaqz domino ad principis filiam suscitanda. ecce gentilitas pruenit illa usque ad finem seculi mortua remanente. sic dicit ps. Ethiopsa prueniet manus eius deo. Ro. 11. Quod querebat israel hoc non est secutus electio autem gentium secuta est. Sed videamus quod gentilitas sanata sit. accessit enim obediendo. retro accessit in mutando. Die. preem vocabis me. et post me ingredi non cessabis. vel retro accessit. qz iam xpo in celis assumpto credidi. ad priora enim ipse non appropinquabit. Gen. 16. hic vidi posteriora videtis me. tetigit etiam hec mulier credendo. naz et thomas credidit tangendo. hic tactus est preceptio fidei certa quam magis eo a nobis remoto in celis facta est quam adhuc ipso presente. id alteri cuiusdam mulieris eum tangere volenti an celi ascensum. noli inquit me tangere. non duz enim ascendi ad preem meum. tetigit autem simbram vestimenti eius. Vestimentum christi vel est cognatio humani generis quam induit secundum Ambrosium. li. de fuga seculi per corporis hominis susceptionem. Vel secundum eundem vestimenta eius intelligibilia virtus divina est qua mundum induit. et tanquam ea amictus fulget in omnibus. omnis enim creatura vestimentum est deitatis per quod lumen claritatis eius emicat. sicut in transfiguratione patuit. aut vestimenta eius sunt figure utriusque testamenti et ecclesie sacra quibus velat diuinitas. dicente Dyonisio. 1. ca. ecclesiastice perachie. neque enim possibile est nobis latere aliter diuinum radium nisi velatione sacrorum velaminum. talibus indumentis velat veritas interim quousque aptis vultibus nadas se offerat contemplanda. horum velaminum extrema simbram scriptura et sacramenta sunt noui testamenti. quorum tactu gentes sanantur et mundantur non littera sed spiritu quod nunquam potuit lex antiqua perficere. Sic dicit Eph. 5. christus semetipsum tradidit pro ecclesia ut illam sanctificaret. mudans eam lauacro aque in verbo vite ut exhiberet ipse gloriosam ecclesiam non habentem maculam neque rugam aut aliquid hominis. sed ut sit sancta et immaculata.

Tercia pars.

Eratio cum dicit. Et cum venisset etc. tangit puelle suscitatio. Hoc autem loco Mar. et Luc. dicit quod christo differente venie ad domum principis. et loquitur in aspectu populi ad mulierem quam a fluxu sanguinis sanata erat. ecce venerunt nuntii ad principem dicentes. quod filia tua mortua est. quod ultra veritas migrum. quo audito ihs dixit. Archisynagogo noli timere